

Warszawa, dnia

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Grzegorz Puda

Znak sprawy: KS.oze.0220.3.2021

**Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej**

Odpowiadając na pismo z dnia 14 czerwca 2021 r. znak: BPS.KU.0401.18.2021 w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii (druk senacki nr 390), poniżej przedstawiam stanowisko dotyczące zaproponowanych zmian w zakresie funkcjonowania spółdzielni energetycznych.

Na wstępie chcę podkreślić, że celem resortu rolnictwa w zakresie rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii jest zapewnienie możliwie najprostszyc, a jednocześnie konkretnych rozwiązań, które gwarantują stabilne i wymierne korzyści dla wszystkich odbiorców energii na obszarach wiejskich. Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1524, z późn. zm.) rozwiązania w zakresie spółdzielni energetycznych zostały zaadresowane wyłącznie do obszarów wiejskich, gdzie z jednej strony występuje największy potencjał odnawialnych źródeł energii, natomiast z drugiej strony problemy energetyczne utrudniają ich zrównoważony rozwój. Swym zasięgiem rozwiązania przyjęte dla spółdzielni energetycznych obejmują gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, a tym samym z tego instrumentu może skorzystać blisko 88% ogółu gmin w Polsce. Obejmuje to również mniejsze miasta, które często borykają się z podobnymi problemami, jak typowe tereny wiejskie. Przy średniej gęstości zaludnienia w gminach wiejskich nieprzekraczającej 60 osób na 1 km² (w mieście jest to ponad 1 300 osób na 1 km²), tereny wiejskie w największym stopniu zagrożone są ubóstwem energetycznym. Znaczne oddalenie odbiorców od źródeł wytwórczych potęguje straty w przesyle i dystrybucji energii, a koszty rozbudowy infrastruktury energetycznej przesądzają o mniejszym zainteresowaniu spółek energetycznych tego rodzaju inwestycjami. Prowadzi to do sytuacji, w której odbiorcy energii na wsi,

pomimo ponoszenia podobnych kosztów pozyskania energii, nie mają zapewnionego takiego komfortu energetycznego jaki mają mieszkańcy dużych miast.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii zmienia główny cel tego instrumentu wsparcia jakim jest wyrównanie warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej na terenach wiejskich i w miastach. Ponadto rozszerza możliwość stosowania tego samego poziomu preferencji również na obszarach, gdzie nie występują takie problemy energetyczne z jakimi od wielu lat borykają się obszary wiejskie.

Należy pamiętać, że celem spółdzielni energetycznych jest pokrycie potrzeb energetycznych lokalnych społeczności, poprzez dostarczenie takiego rodzaju energii, na jaki jest lokalne zapotrzebowanie, wykorzystując przy tym lokalnie dostępne odnawialne źródła energii. Wprowadzenie możliwości sprzedaży energii przez spółdzielnię energetyczną całkowicie zmienia ideę funkcjonowania tego rodzaju społeczności lokalnej oraz powoduje, że spółdzielnia energetyczna staje się przedsiębiorstwem energetycznym prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i sprzedaży energii. Dodatkowo takie rozwiązanie powoduje szereg komplikacji dotyczących rozliczeń, łączenia wsparcia w formie opustów z pozostałymi instrumentami przewidzianymi w ustawie (FIT, FIP, aukcje) oraz wątpliwości dotyczące udzielania pomocy publicznej. W tym zakresie projekt ustawy nie przewiduje żadnych regulacji.

Nie bez znaczenia jest również aspekt finansowy, w tym wpływ proponowanego przez Senat rozwiązania na koszty funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Rozszerzenie obecnego instrumentu na większą skalę odbiorców (miasta) będzie wymagało przeanalizowania skutków finansowych, w tym wpływu na koszty dla odbiorców końcowych i funkcjonowanie przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się obrotem lub dystrybucją energii elektrycznej. Należy pamiętać, że gospodarstwa domowe rolników charakteryzują się najniższym dochodem rozporządzalnym na 1 osobę w gospodarstwie domowym, niższym o około 20% od średniej krajowej. Istnieje więc realne ryzyko większego obciążenia odbiorców energii na obszarach wiejskich, kosztami wynikającymi z proponowanych przez Senat rozwiązań.

W ocenie resortu rolnictwa obecny instrument nie stanowi znacznego obciążenia dla funkcjonowania systemu elektroenergetycznego, zapewnia rozwój rozproszonej energetyki w sposób zrównoważony oraz stwarza realną szansę na poprawę warunków życia na terenach wiejskich. Należy pamiętać, że różnego rodzaju fundusze związane z rozwojem sektora energetycznego, od lat kierowane są głównie do dużych miast na rozwój różnego rodzaju infrastruktury, w tym związanej z poprawą efektywności energetycznej, dostarczaniem paliw gazowych, ciepła systemowego, czy energii elektrycznej. Zachowanie zrównoważonego rozwoju kraju, w tym zapewnienie mieszkańcom obszarów wiejskich podobnego komfortu energetycznego jaki mają mieszkańcy miast wymaga odpowiedniego doboru rozwiązań, czego nie zapewnia przedstawiony projekt ustawy.

Reasumując, zaproponowany w senackim projekcie ustawy zakres zmian dotyczących funkcjonowania spółdzielni energetycznych, w opinii resortu rolnictwa wymaga dogłębnej analizy

w zakresie skutków proponowanych regulacji. Zaproponowane przez Senat rozwiązania zmieniają zasady wsparcia powodując szereg wątpliwości z tym związanych. Likwidacja wszystkich ograniczeń powoduje zmianę w kierunku obecnego modelu wytwarzania i dystrybucji energii na duże odległości.

Należy pamiętać, że jest to zupełnie nowy instrument, który opiera na wzajemnej współpracy lokalnych społeczności i dlatego czynniki społeczne będą odgrywały decydującą rolę w powstawaniu tego typu inicjatyw. Doświadczenia z Niemiec pokazują, że tego rodzaju przedsięwzięcia są wynikiem licznych spotkań, analiz oraz czasem długich i niełatwych ustaleń w ramach lokalnych społeczności. Dlatego trudno zgodzić się z poglądem, że wprowadzone limity w zakresie liczby członków i łącznej mocy instalacji spółdzielni energetycznych stanowią barierę dla ich rozwoju. Wydaje się, że zdecydowanie łatwiej powinno być założyć i zarządzać spółdzielnią składającą się z mniejszej liczby członków niż np. z kilkudziesięciu tysięcy członków.

Raz jeszcze chcę podkreślić, że obszary miejskie charakteryzują się inną specyfiką i możliwościami rozwojowymi niż obszary wiejskie. W mojej ocenie wyrównanie szans rozwojowych na terenach wiejskich wymaga zastosowania odrębnego instrumentu wsparcia dostosowanego do specyfiki tych terenów oraz istniejącej infrastruktury energetycznej. Oczywiście resort rolnictwa jest otwarty na wszelkie rozwiązania, które poprawią atrakcyjność obecnego instrumentu i przyspieszą rozwój energetyki obywatelskiej na obszarach wiejskich.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że powyższe stanowisko zostało przekazane również do Ministra Klimatu i Środowiska, przygotowującego stanowisko Rządu do przedmiotowego projektu ustawy.

Grzegorz Puda
Minister
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Michał Kurtyka Minister Klimatu i Środowiska